

ГОЛОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

11/10-85

08.02.2019

Генеральному прокурору України

ЛУЦЕНКУ Ю.В.

Шановний Юрію Віталійовичу!

Надсилаємо адресований Вам депутатський запит народного депутата України Вовка В. І., оголошений на засіданні Верховної Ради України 8 лютого 2019 року, для розгляду і надання відповіді автору запиту і Голові Верховної Ради України у встановлений чинним законодавством 15-денний термін.

Додаток: депутатський запит на 5 арк. у 1 прим.

З повагою

А. ПАРУБІЙ

НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ

№ 207/04-901

" 5 " листопада 2018 р.

Генеральному прокурору України
Луценку Ю.В.

ДЕПУТАТСЬКИЙ ЗАПИТ

*Щодо неоднакового застосування Генеральною
прокуратурою України норм законодавства
України з питань громадянства*

Шановний Юрію Віталійовичу!

Як народний депутат України я звернувся з депутатським запитом № 207/03-878 до Вас як Генерального прокурора України щодо послідовності правової позиції та дій прокуратури України стосовно виконання норм Конституції України і законодавства України з питань єдиного громадянства. Зазначений запит був оголошений на засіданні Верховної Ради України 5 жовтня 2018 р.

Зазначений запит був пов'язаний з тим, що 13 грудня 2018 р. Комітет у закордонних справах отримав лист **Генеральної прокуратури України №12/2-390вих-18** від 13 грудня 2018 р. за підписом заступника Генерального прокурора Стрижевської А.А., в якому висловлена правова позиція стосовно застосування норм законодавства України з питань громадянства, що **фактично заперечувала законність Ваших дій як Генерального прокурора України** у питанні ініціювання Вами в 2017 р. процедури втрати громадянства України на той час діючим народним депутатом України Артеменком А.В.

У зв'язку з цим, у депутатському запиті № 207/03-878 я запропонував Вам як Генеральному прокурору України, зокрема,

- дати офіційну відповідь з роз'ясненням правової позиції ГПУ з зазначеного питання з огляду на **протилежні позиції**, викладені у Вашому листі до Міністра внутрішніх справ України Авакова А.Б. із проханням ініціювати через ДМС процедуру втрати громадянства України народним депутатом України Артеменком А.В. у зв'язку з добровільним набуттям ним громадянства іншої держави, та у листі Генеральної прокуратури України до Комітету Верховної Ради

України у закордонних справах за підписом заступника Генерального прокурора Стрижевської А.А., в якому заперечуються правові наслідки добровільного набуття представниками української влади громадянства іншої держави;

- доручити органам прокуратури України у разі встановлення, у т. ч. під час здійснення досудового розслідування у кримінальних провадженнях, фактів добровільного набуття громадянства іншої країни представниками української влади (у т. ч. органів місцевого самоврядування), зокрема добровільного використання ними паспорту громадянина іншої країни, документувати такі факти та надавати відповідну інформацію Державній міграційній службі України.

29 січня 2019 р. як відповідь на депутатський запит № 207/03-878 я отримав лист Генеральної прокуратури України № 12/2-18вих-19 від 28 січня 2019 р.

Висловлена у зазначеному листі Генеральної прокуратури України позиція свідчить **про неоднакове застосування Вами як Генеральним прокурором України та Генеральною прокуратурою України норм законодавства України з питань громадянства вірогідно з огляду на політичну доцільність, а не норми законодавства України та верховенство права.**

1. Так, у листі Генеральної прокуратури України зазначено, що «висловлена у листі позиція Генеральної прокуратури України щодо наявності прогалин у чинному законодавстві, яке не передбачає ні відповідальності за порушення вимог щодо єдиного громадянства, ні механізму виявлення множинного громадянства (суб'єктів, способу виявлення тощо) **залишається незмінною**».

Крім того, у листі Генеральної прокуратури України зазначено, що «прокуратура України, як і будь-який інший державний орган, відповідно до приписів частини другої статті 19 Конституції України зобов'язана діяти лише в межах і спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Наразі жодним законом не передбачено обов'язку органів прокуратури виявляти факти множинного громадянства. **Відповідно відсутній і спосіб його реалізації.** Крім того, така діяльність не узгоджується з конституційними функціями прокуратури».

Викликає здивування така позиція Генеральної прокуратури України, оскільки на початку 2017 р. **саме за Вашої активної участі** як Генерального прокурора України мав місце **надзвичайно важливий прецедент застосування цих норм законодавства України щодо чільного представника української влади**, який набув широкого суспільного розголосу, - ініціювання Вами процедури втрати та припинення Указом Президента України громадянства України на той час діючого народного депутата України Артеменка А.В. з подальшим рішенням Верховної Ради України про дострокове припинення його повноважень народного депутата України.

Так, саме

1) встановлена Генеральною прокуратурою України в межах кримінального провадження **наявність паспорту іноземної держави у народного депутата України Артеменка А.В. та добровільне його використання,** а також

2) подальше надсилання цієї інформації до ДМС шляхом направлення Вашого листа до Міністра внутрішніх справ України Авакова А.Б.

стало для Державної міграційної служби України документальним підтвердженням факту «добровільного набуття громадянства іншої країни» як підставою для початку процедури втрати ним громадянства України.

При цьому, у рішенні Окружного адміністративного суду міста Києва, який відмовив у задоволенні позову Артеменка А.В. до Вас як Генерального прокурора України, в якому він просив **визнати протиправними Ваші дії як Генерального прокурора України "щодо порушення перед Міністром внутрішніх справ Аваковим А.Б. питання про ініціювання втрати Артеменком А.В. громадянства України"** (справа № 826/5663/17), чітко визначено, що «*Порядком № 215 (Порядок провадження за заявами і поданнями з питань громадянства України та виконання прийнятих рішень, затверджений Указом Президента України від 23.03.2001 р. № 215) не визначено вичерпний перелік джерел, з яких органи державної міграційної служби можуть отримувати інформацію про підстави втрати особою громадянства України*».

Тож, як впливає з рішення Окружного адміністративного суду міста Києва, законність якого буда підтверджена і рішенням суду апеляційної інстанції, Генеральна прокуратура України **має право інформувати органи державної міграційної служби про наявність достатніх підстав для вирішення питання про припинення громадянства України у разі встановлення, у т. ч. під час здійснення досудового розслідування у кримінальних провадженнях, фактів добровільного набуття громадянства іншої країни представниками української влади, зокрема добровільного використання ними паспорту громадянина іншої країни.**

Важливо також зазначити, що Артеменко А.В. звертався до Вищого адміністративного суду України з позовом до Президента України Порошенка П.О. про визнання незаконним та скасування Указу Президента України від 29 квітня 2017 р. № 119/2017 в частині припинення громадянства України Артеменка А.В. (справа № 800/187/17).

У задоволенні зазначеного позову Вищим адміністративним судом України було також відмовлено.

Однак, висловлена у листі Генеральної прокуратури України № 12/2-18вих-19 від 28 січня 2019 р. позиція стосовно застосування норм законодавства України з питань громадянства свідчить про **вибірковість** та, вірогідно, **наявність політичних міркувань і політичної доцільності, а не застосування норм права,** при вирішенні питання інформування Генеральною прокуратурою України ДМС про наявність достатніх підстав для вирішення питання про припинення громадянства України особи, яка добровільно набула громадянство іншої держави.

Так, як впливає з позиції Генеральної прокуратури України, **Ваші дії як Генерального прокурора України щодо інформування ДМС про наявність достатніх підстав для вирішення питання про припинення громадянства України Артеменка А.В. зовсім не були обумовлені нормами законодавства України, а вірогідно політичною доцільністю, з огляду на те, що в подальшому**

Генеральна прокуратура України відмовляється забезпечити системне інформування органів державної міграційної служби про наявність достатніх підстав для вирішення питання про припинення громадянства України у разі аналогічних випадків встановлення, у т. ч. під час здійснення досудового розслідування у кримінальних провадженнях, фактів добровільного набуття громадянства іншої країни **іншими ніж Артеменко А.В. представниками української влади.**

Таким чином, замість забезпечення Вами як Генеральним прокурором України однакового застосування норм законодавства про громадянство і рівності громадян перед законом – забезпечення системного інформування Генеральною прокуратурою України органів державної міграційної служби про наявність достатніх підстав для вирішення питання про припинення громадянства України у разі встановлення, у т. ч. під час здійснення досудового розслідування у кримінальних провадженнях, фактів добровільного набуття громадянства іншої країни представниками української влади, зокрема добровільного використання ними паспорту громадянина іншої країни, – **Ви на власний розсуд, вірогідно виходячи з політичної доцільності та політичних міркувань, вирішуєте чи звертатися до органів державної міграційної служби з такою інформацією стосовно окремої особи.**

Звертаю Вашу увагу, що тим самим Ви як Генеральний прокурор України та Генеральна прокуратура України грубо порушуєте принцип рівності усіх громадян перед законом, встановлений у статті 24 Конституції України.

Як член Постійної делегації Верховної Ради України у Парламентській асамблеї Ради Європи залишаю за собою право під час виступів та участі в роботі ПАРЄ інформувати своїх колег з парламентів країн-членів Ради Європи про **порушення принципу рівності усіх громадян перед законом через неоднакове застосування, зокрема з огляду вірогідно на політичну доцільність та політичні міркування, Вами як Генеральним прокурором України та Генеральною прокуратурою України норм Конституції та законів України з питань громадянства, що свідчить про низький рівень та неповноту проведення реформи прокуратури України.**

2. У листі Генеральної прокуратури України № 12/2-18вих-19 від 28 січня 2019 р. також зазначено, що «такої самої думки (щодо наявності прогалин у чинному законодавстві, яке начебто не передбачає відповідальності за порушення вимог щодо єдиного громадянства) вочевидь дотримується Комітет ВРУ у закордонних справах... Так, на своєму засіданні Комітет ухвалив рішення звернутися до державних органів "підготувати та надіслати на адресу Комітету пропозиції щодо удосконалення законодавства України у сфері громадянства з метою практичної реалізації положення Конституції України про єдине громадянство, у тому числі з метою забезпечення жорсткого контролю у питанні добровільного набуття громадянства іншої країни представниками української влади та державними службовцями" (п. 1 протоколу засідання від 08.11.2018 № 133)».

Звертаю Вашу увагу, що це є очевидним пересмикуванням позиції Комітету ВРУ у закордонних справах, який звернувся до державних органів підготувати та надіслати на адресу Комітету пропозиції саме щодо додаткового «удосконалення законодавства України у сфері громадянства», у т. ч. щодо механізмів виявлення множинного громадянства.

Водночас, положення Конституції України та законодавства України, зазначені у моєму депутатському запиті № 207/03-878, як про це зокрема переконливо засвідчив випадок припинення громадянства діючого на той час народного депутата України . . . не містять ніякої прогалини та вже врегульовують питання правових наслідків та правової бази і механізму відповідальності представників влади за добровільне набуття громадянства іншої країни у вигляді втрати громадянства України та відповідного дострокового припинення депутатських повноважень (усіх рівнів) і державної служби, що зокрема підтверджується зазначеними вище рішеннями судів у справах № 826/5663/17 та № 800/187/17.

Враховуючи вищевикладене та керуючись ст. 15 Закону України “Про статус народного депутата України”, пропоную Вам:

- дати відповідь з офіційним роз’ясненням мотивів і правових підстав направлення Вами як Генеральним прокурором України листа № 01/1-45вих-17 від 18 квітня 2017 р. Міністру внутрішніх справ України Авакову А.Б. із повідомленням про *"наявність достатніх підстав для вирішення питання про припинення громадянства України . . . "* та проханням *"в установленому законодавством порядку ініціювати (через орган державної міграційної служби, підпорядкований МВС України) процедуру втрати громадянства України зазначеною особою"*;

- надати детальну інформацію щодо того, чи звертались Ви як Генеральний прокурор України чи інші посадові особи Генеральної прокуратури України у разі встановлення, у т. ч. під час здійснення досудового розслідування у кримінальних провадженнях, фактів добровільного набуття громадянства іншої країни іншими представниками української влади (окрім . . .), зокрема добровільного використання ними паспорту громадянина іншої країни, до МВС чи органів державної міграційної служби з такою інформацією для початку ДМС процедури втрати громадянства України, та надати інформацію щодо кількості таких звернень станом на 31 січня 2019 р. У разі, якщо Ви як Генеральний прокурор України чи інші посадові особи Генеральної прокуратури України не звертались з такою інформацією до МВС чи органів державної міграційної служби, надати детальне офіційне роз’яснення щодо причин такої бездіяльності.

Про розгляд мого депутатського запиту прошу поінформувати мене у встановлений законом термін.

З повагою

народний депутат України

Вовк В.І.
(посв. № 207)